

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Mars; hall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la biroul administrației, (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-oară 12 bani, a treia-oară 10 bani

Teatru Român.

Vineri și Sâmbătă săptămâna trecută s'a ținut la Sebeș adunarea »Societății pentru crearea unui fond de teatru român«. Adunarea a isbutit foarte bine și a fost, împreună cu serbările, o vrednică soață a adunării »Asociațiunii« dela Baia-mare

Ceea-ce ne înveselește mult, este faptul, că atât în Baia-mare, cât și în Sebeș au luat parte la adunare mulți țărani de ai noștri din partea locului. Noi am îndemnat și îndemnăm de nou pe iubitul nostru popor: a se interesa de astfel de adunări și a lua parte la ele după putință, căci multe bune și frumoase poate vedea și învăța.

Dând raport despre adunare și serbări la alt loc al foaiei, aci reproducem frumoasa vorbire de deschidere a presidentului, a dlui Iosif Vulcan, în care arată însemnătatea teatrului în viața popoarelor, cum și nisuițele Societății noastre de teatru. Eată această vorbire:

Domnilor și doamnelor!

Cu bucurie vă salut, întruniți în această adunare generală. Cu bucuria aceluia ce începe să-și vază visul cu ochii.

Trecut-au trei decenii de când a răsunat pentru prima-oară în neamul românesc din această țară glasul dornic de progres: Să fondăm teatru național!

Slab a fost glasul, îndrăzneț a fost propunerea și totuși n'a răsunat în pustiu, prins-a rădăcini; căci a exprimat o dorință de mulți simțită, o dorință — cutez a zice — generală.

Sub impresiunea boldului de progres, înjghebatu-s'a o falangă de lup-

tători ai ideii, cari au arborat steagul Thalei Române și fără să le pese de greutate, pusu-s'au pe lucru, îmbărbătați de convingerea, că fie piedecile cât de mari, ceea-ce o națiune dorește, stăruind neclintit, trebuie să se împlinească.

Mare, sublim și chiar sfânt a fost scopul: crearea unui nou organ pentru răspândirea culturii naționale:

Din timpurile cele mai vechi și până astăzi, rolul teatrului în cultivarea unui popor a fost și este foarte important. Ca școală practică pentru propagarea moravurilor, deșteptarea bunului gust, închegarea vieții sociale, dezvoltarea și afirmarea sentimentului național, formarea caracterelor, poleirea limbii și peste tot ce privește progresul cultural al unui neam, teatrul stă alături de biserică și de școală, dându-le ajutor și de multe-ori chiar întrecându-le.

Eată cuvântul pentru care crezut-u-s'au datoare toate popoarele să ridice teatre.

Eată rostul pentru care, deodată cu școalele cele mai înalte, deschisu-s'au pretutindeni și teatre, unde tiner și bătrân, sărac și bogat, analfabet și erudit, țăran și domnitor, deopotrivă au beneficiat de frumusețile artelor, deopotrivă și-au înălțat sufletul în sferele plăcerilor intelectuale.

Istoria ne arată, că teatrul a stat totdeauna în fruntea mișcărilor de progres național.

În toate epocile de înflorire a neamurilor, autorii dramaticei au ținut sus și tare stindardul luminei

Culmea serbărilor olimpiade a fost reprezentarea pieselor clasice, cari și astăzi ne fac delicia.

Aeschilos, Sophocle și Euripide au ridicat mai înalt prestigiul națiunii lor, decât multe victorii strălucite, căci aceste s'au transmis la noi numai ca niște legende ale gloriei trecute, câtă vreme operele lor, luminând prin secolii ca niște fari călăuzi în mijlocul valurilor, trăesc și astăzi și vestesc de-apururi idiomul elen.

Dacă națiunea engleză s'ar stingea cu totul și din neamul acesta n'ar rămâne omenimii decât operele lui Shakespeare: acest gigant al cugetării profunde ar învia par'că tot neamul și lumea s'ar închina vecinic geniului englez.

Marele Napoleon, în exilul său de pe insula St.-Elena, meditănd despre importanța teatrului, scrie, că Franția datorește o mare parte a faptelor sale mărețe influenței lui Corneille, și spune, că dacă acesta ar fi trăit în epoca lui, l'ar fi numit principe.

Însă n'avem să mergem așa de departe, căutând în lumea esternă motive și argumente pentru însemnătatea teatrului. Le găsim aici acasă, în poporul nostru, căci cetim aproape în toate zilele cum țăranimea noastră de pretutindeni a început să dea ea însăși reprezentații teatrale, veselindu se și veselind tot auditorul compus mare parte din țărani. Aceasta nu numai probează, că poporul nostru simte trebuința teatrului, dar' totodată și impune clasei mai culte îndatorirea să îngrijească de satisfacerea acestei trebuințe.

Nimeni n'a înțeles aceasta mai bine, ca dl Ioan Kalinderu, membru al

FOIȚA.

Măgura porcului.

(Din »Locurile noastre, tradițiile și legendele lor).

Dela frumoasa comună Maier, comitatul Bistrița-Năsăud, spre nord se află dealul numit »Măgura porcului«. Iată-i legenda:

Pe vreme când Alexandru împărat a umblat multă lume-impărăție, se povestește că a fost și pe locurile acestea; căci el de mare voinic ce se ținea își puse în gând ca să se bată nu numai cu oamenii, făr' și cu paserile cerului și cu sălbătăcimile pământului. S'a și bătut unde numai a știut că este vre-un viteaz sau vre-o pasere pismașă, până la sfârșit auzise că prin munții Rodnei este un porc nesdravăn. Luându-și armele a venit ca să-l afle și să se lupte cu el.

Porcul acesta în adevăr că era nesdravăn, căci el nu era ca alți porci, fără numai partea dinainte era de porc, cea dindărpt era de om, căci avea două picioare ca și ale

omului, numai cât era mai groase și mai puternice. În loc de cap acoperit cu păr, avea un cap și o gură ca a porcilor, la care avea doi colți cel puțin de 3 stângeni de lungi și groși ca niște bârne. Vezi bine și porcul era cel puțin de 15 stênjini de lung, trupul însă nu era acoperit cu peri fără cu solzi ca și a peștilor, numai cât erau groși ca un lat de mână, așa cât nu era modru ca să-l cuprindă pușca sau altă armă.

Alexandru împărat cât ce-i auzise de veste, căci vestea îi merse peste țări și mări de blăstemat ce era, fiindcă omorea tot ce găsea în cale, — veni ca să se hărțuiască cu el. Ajungând în ținuturile acestea, mai mare i-a fost mirarea, că nu găsi pe nime pe aici căci pentru bunul lumii nu ar fi șezut vre-un suflet de om pe locurile acestea, fiindu-le frică de aceasta nărozime posnașă. Ceva auzise dela o babă, care de bătrână ce era nici pleoapele nu putea să și le deschidă. Acea i-a spus că porcul acesta nesdravăn, nu numai că e primejdios fără are și trei vieți, pe cari numai așa i-le va sfârși, dacă i-a afla cele

trei bărloage în cari avea năravul să doarmă. Îi spuse baba ce să facă și cum să facă, — și așa, lăsându-și calul pe țărmurile Someșului ca să pască pipirig de printre pietri, și a luat săgeata de-a umăr și haid se duse pe urmele porcului până în un codru verde ca iedera și răcoros ca o pivniță în dricul verii. Nici nu apucă să-și șteargă sudorile de pe fruntea-i înfierbântată de dru nărit, cât spre mai mare-i mirare aude un sunet mai mare ca niște tunete și niște pocnete mai puternice decât trăsnetele din dricul verii.

Alexandru împărat nu știa că ce larmă poate să fie. Mai merge cât merge până ce vede porcul cel nesdravăn săpând după rădăcini pe la rădăcinile brazilor, rămându-i fir de fir pentru ca să le roadă rădăcinile. Brazilii cădeau, cum a bună-oară cade ceapa când o rod conopiștrițele, și care cum cădea se rostogolea cât colo de-ți era mai mare spaima. Porcului nici nu-i păsa de să întâmpla ca vre-unul să-i cadă curmeziș peste trup — să mai scârpina odară — de două-ori și se apuca de rîmat la rădăcina altuia.

Academiei Române și administrator al Domeniilor coroanei în România, care după-ace a făcut biserică și școală în toate comunele, a clădit pretutindeni și câte-o scenă pentru popor.

Limba este vieța unei națiuni, literatura e hrana ei sufletească, ear teatrul este organul prin care se ofere acea hrană. Înființarea teatrului pentru noi Români este o chestiune de viață.

Șovinismul descreerat poate să facă gălăgie. Dar' cumpătul rațiunii de stat n'are cuvânt să-l oprească. Voind să facă aceasta, ar săvârși un atentat în contra civilizațiunii. Teatrul răspândește cultură; cine împedecă cultura, pune stavilă progresului.

Ni-se spune neîncetat, că ne putem cultiva liber limba și literatura; este dar' peste puțină să ni-se pună opreliște în cale, când noi voim să ridicăm un templu limbei și literaturii noastre. Afară de Unguri, Germanii și Sârbii au aici în țeară teatrul lor; de ce să nu putem avea și noi Români al nostru?

Este teatrul acesta contrar existenței și înfloririi statului? Cultura desvoaltă iubirea de neam și de patrie; prin urmare teatrul românesc este în același timp o instituțiune națională și patriotică.

Au fost, ce-i dreptul, ba poate mai sînt și astăzi unii la noi, cari au zis și zic, că înființarea teatrului național este cu neputință, căci reclamă un capital de care noi nu putem dispune.

Tot acestia se vede, că n'au petrecut cu luare aminte istoricul și dezvoltarea societății noastre. Încă din primii ani ai înființării sale, cu ocaziunea adunărilor generale începând din 1875 și până-n 1885, ca unul care am stat la leagănul acestei societăți, am arătat, că intențiunea fondatorilor n'a fost și n'a putut să fie, ca să începem înființarea Teatrului Național cu ridicarea unei clădiri, căci înainte de-a se pute face aceasta mai sînt de isprăvit multe lucruri pregătitoare.

Sub numirea de Teatru Național, noi n'am înțeles edificiul, ci instituțiunea teatrală.

Primul nostru scop deci nu pute fi altul, decât regularea chestiunii teatrale, dându-i o direcțiune potrivită trebuințelor poporului nostru, creând stipendii pentru talentele, cari vreau să se dedice teatrului, fixând premii pentru piese din mediul nostru și înființând o trupă ambulată. Aceasta era și este dorința obștească; aceasta corespunde trebuințelor noastre, căci face un serviciu mai general, ofere representații teatrale în toate părțile. Ridicarea unui edificiu anume pentru teatru, este a doua fasă a înființării Teatrului Național, menită pentru alte timpuri când necesitatea ei se va impune.

Natural că numai astfel ne-am putut închipui fondirea Teatrului Național. Natural că nu puteam să începem la clădirea edificiului, ci trebuia ca întâiu să îngrijim de crearea mijloacelor ce reclamă și asigură existența instituțiunii teatrale. Natural, că mai întâiu avem să ne creștem artiștii, să ne formăm un repertoriu, — căci ce folos de clădirea teatrului, dacă n'avem cine să joace acolo și ce să ne reprezinte!?

Să impunea, deci, ca afară de adunarea fondului material, să stăruim și pentru întocmirea unui fond intelectual.

Până acum lucrarea noastră s'a mărginit la crearea fondului material, căci fără acesta n'am putut întreprinde formarea fondului al doilea. Acum, grație stăruințelor neobosite ale fruntașilor acestei mișcări, grație jertfei încordate a neamului nostru, ne aflăm în situația de mult dorită, ca să putem începe și crearea fondului intelectual.

Mult timp a trecut până-ce am putut străbate până aci. Căci greutățile au fost mari și puterile noastre slabe. Nu ne-a ajutat nimeni și adunat'am ban cu ban totul numai din sărăcia noastră. Tocmai de aceea și bucuria noastră este mai mare.

De acum începe o epocă nouă în viața societății noastre. Conform planului de acțiune, care vi-se prezintă adunarea actuală are să pună la dispoziția comitetului mijloacele pentru a crea burse și a publica premii pentru piese. Este modest începutul, care se

face de astă-dată, dar' el are să crească din an în an și în aceeași măsură au să fie tot mai mari și succesele la cari tindem:

Fie cât de modest pasul acesta el indică începerea înființării Teatrului Național. Prin el punem peatra fundamentală la mărșul templu al Thaliei Române, care are să vestească deapuri graiul românesc.

De mare însemnătate e momentul acesta pentru ori-care Român, pentru mine este îndeosebi mișcător, căci printr'însul ved cum începe să se intrupeze visul meu din tinerețe, vis care a devenit steaua conducătoare a vieții mele.

Și sub impresiunea emoțiunii tremurânde de bucurie, cu glasul slăbit al vârstei, mulțumesc bunului Dumnezeu, că 'mi-a lungit zilele să pot presida și această sărbătoare și — dimpreună cu D. v. și în fruntea escelențelor mei colegi colaboratori — să așed eu în temelia instituțiunii noastre teatrale — prima cărămă.

Adunarea generală e deschisă.

Procese de presă. Cu luna Sept. intrunindu se curțile cu jurați, încep și procesele de presă sau de »agitatie«, cum le place șovinistilor noștri a le numi.

În 25 August c. a fost la tribunalul din Cluj pertractarea de punere sub acuză a proprietarului foaiei noastre, a dlui Silvestru Moldovan pentru o adresă a »Asociației studenților« din București, publicată în »Tribuna« Dl S. Moldovan a fost absolvat, dar' procurorul a recurat la Curie Apărător a fost vrednicul adv. din Turda, Dr. Valer Moldovan.

— În 10 Sept. c. va fi la curtea cu jurați din Cluj pertractarea finală în procesul pornit contra dlui Vasile E. Moldovan, pentru un articol scris din prilejul pedepsei neomenoase, date »Tribunei«.

— Tot în Sept. se vor pertracta procesele: în 22 Sept. procesul dlui Victor Lazăr pentru »Călimdarul Poporului« pe 1903; procesul foaiei »Libertatea« din Orăștie etc.

Frumos tablou al libertăților noastre!

S.mțind însă dela o vreme că este pe acolo ceva suflet de om pământean, încep să face larmă de să 'ți asurzescă urechile, apoi o luă la fugă de gândeați ca să mănca pământul. Alexandru împărat îi aruncă vre-o câteva săgeți cu arcu, dar' fără de folos; căci îi săreau din spate de scăpărau schinței.

Vězând că arcu lui nu are destulă putere, mai îndoi pe lângă el un alun gros cât trupșorul și așteptând ca să-l mai întelnească s'a pus la pândă, ascurzindu se sub frunzele unui smeuș. În ziua a doua porcul veni eară; acum însă era mai înfuriat ca în ziua trecută. Alexandru împărat însă nu 'i a dat vreme de socoteală, fără punend arcu la ochi 'i a mai îndreptat încă câteva săgeți. Acestea așa se vede că 'l-au cam pișcat, căci sa întors îndărăt la celalalt bârlog, — unde a stat până în ziua a treia. Alexandru împărat vězând că arcu 'i nu 'i destul de puternic a mai gânjit pe lângă celalalt încă doi aluni groși cât trupșorul, și inveninându 'și bine săgeata, a stat pândind cu ochii în patru.

Cat ce să zări de ziua, porcul veni de nou, dar' acum cu mult mai înfuriat ca mai

înainte, căci pe unde mergea tot sdrobea de numai locul gol rămânea. Alexandru împărat 'și-a mai îndreptat odată arcu înspre el 'și 'l nimeri așa de bine decât pe acolo era ca să rămână mort. Fiind în putere s'a tirit până la al treilea bârlog, unde apoi a murit sforăind și covitându-se de sunau codrii și se cutremura pământul.

Așa au scăpat oamenii de porcul cel nesd avên, care în vreme de câteva sute de ani nu a făcut altceva decât a omorî și a mânca tot ce 'i-a picat în cale.

Alexandru împărat 'i-a făcut capătul, îngropându 'l în locul în care și până azi se numește »Măgura porcului«.

Theodor A. Bogdan,
învătător în Bistrița.

La America.

Doamne Dumnezeul meu
Cum m'ai străinat de rău
C'am esit din satul meu
Jalnic și pe drum mereu,
'Și-am trecut prin văi și munți
Și'n drum nime că s'a pus,

Numai vorba Prusului
La marginea Prasilui,
M'a 'ntrebat, că am parale
Să-mi fie destul pe cale?
— Eu 'i-am spus parale sînt
Să mă lase 'n alt pământ,
Și 'i-am spus adăverat
Că de-acasă n'am plecat
De sătul și de 'n buibat
C'am plecat cu mare jale
Lăsând neamurile mele,
'Și-am plecat seara din casă
Lăsând părinții la masă
Nime nu 'i să mii grijească.
Voiu ruga pe D-zeu
Să le fie 'n locul meu,
Neamțul sta și m'asculta
Și nemțește cuvânta,
Și ear pe tren m'am suit
Cătră Bremen m'o pornit,
'Și-am venit, Doamne venit
Pân' la Bremen am sosit
Și acolo ne-am coborît
Agenții ne au năpădit,
Și ca pe bă ne au luat
Și la Missler ne au băgat,
Missler tare ne-a 'nșelat
Câte 113 am dat,
Din Brem până 'n Cleveland

Manevrele împărătești. Joi, în 30 c. s'au început marile manevre din jurul Lipovei și pe când scriem aceste, atacul se dă cu tărie între cele două corpuri de armată (Sibiu și Timișoara,) cari iau parte la manevre. Ele se vor sfârși luni, în 7 l. c. Majestatea Sa nu ia parte la aceste manevre, după cum ș'a vestit. ci e reprezentat prin mostenitorul tronului, arhiducele Francisc Ferdinand.

Din Bucovina. În 27 August s'a făcut în cercul Sucevei alegerea de deputat pentru dieta țerii. Candidatul partidului popular român, Dr. Nicolae Blându a avut 37 voturi și a căzut față de Dr. Aurel Onciul, care a întrunit 52 voturi. Pentru Dr. Onciul a lucrat mult cu deosebire învățătorimea din cerc.

Din curtea Papei. Din Roma se vestesc mai multe planuri de-ale noului Papă. Intre altele se zice, că în curând își va numi secretarul de stat. Secretar provisor e acum cardinalul Merry de Val.

Papa studiază cu sîrguință afacerile și numai când va fi în curent cu ele, va eda un circular (enciclică) în care își va arăta felul, cum are să ocărnuiască biserica. Aceasta însă nu va urma în curând.

După-ce va fi numit secretar, se vor face schimbări și cu persoanele de pe lângă diferitele curți europene. Acestia se numesc nunții. Merry de Val va fi probabil numit nunțiu în Viena, Rampolla, fostul secretar sub Leo XIII. va fi numit nunțiu în Madrid.

Orisa. După-ce Majestatea Sa s'apmâna trecută a ascultat părerile fruntașilor vieții politice maghiare, Sâmbătă a plecat la Viena, ca să primească ca oaspe pe regele Angliei. Din pricina stării grele din Ungaria Majestatea Sa n'a luat parte la manevrele de la Lipova, după-cum se plănuiise, ci s'a întors săptămîna aceasta earăș la Pesta, ca să pună capăt stărilor nefirești de acum. Cum se va face aceasta? — eată o întrebare, la care azi nimenea nu poate da răspuns hotărît.

Reținerea soldaților. Acum e lucru hotărît, ceea ce am amintit și mai înainte că soldații, cari s'ervesc anul al treilea, nu vor fi lăsați acasă după manevre cum se întempla de obicei până acum, ci vor fi reținuți mai departe în armată până în 31 Dec. c. Causa e, că din nebuna împotrivire a opoziției maghiare, nu s'a putut ținea asentarea și așa nu sînt »regute« noue, cari »se ruculiască« acum.

DIN LUME.

Răscoala din Macedonia.

Știrile, ce sosesc din Macedonia sînt tot mai îngrozitoare. Răscoala e în toiul ei și ia răspîndire tot mai mare. Sate și orașe sînt arse și prăpădite nu numai de către bandele bulgare răsculate, ci și din partea soldaților turci, mai cu seamă a soldaților neregulați, numiți bașibozuci.

În zilele aceste au suferit mult câteva comune românești din Macedonia. Intre altele a fost ars și nimicit orașelul românesc Crușova. Bandele bulgare l-au cuprins, au făcut tiranii asupra locuitorilor și au ucis 17 fruntași Români, fiindcă aceștia nu au voit să se alătore la răscoală. În urmă răscolății au fost bătuți și scoși din oraș și atunci au făptuit cruzimi mari soldații turci, ucizînd mulțime de femei și copii.

O altă faptă a bandelor a fost, că au aruncat în aer un tren, care mergea spre Constantinopol. O telegramă mai nouă vestește, că în ținutul Dibre au fost aprinse toate satele. Știri despre cruzimi, prădări și ucideri vin zilnic.

America și Turcia.

Înainte cu câteva zile se lățise vestea, în urma unei telegrame că consulul Statelor-Unite din America de nord, staționat în Beirut (Asia-mică) a fost ucis de un turc. Se credea, că aci e vorba de un omor politic și Americanii simțindu-se vătămăți, presidentul Rossevelt a dat poruncă flotei americane aflătoare în Mediterană să plece îndată la Beirut. În curând însă s'a constatat, că consulul nu a pătît nimic, ci s'a petrecut următorul lucru: Când consulul se întorcea în 23 August, spre casă, trecea o nuntă pe stradă

și unul din nuntași a slobozit un foc. Consulul a crezut că acesta a fost menit lui, dar' s'a adeverit, că lucrul nu e așa.

Aceasta întâmplare era să facă un conflict între Turcia și statele Americii de nord.

Din răsăritul depărtat.

Intre Anglia și China s'a încheiat un tratat comercial, care a fost întărit de împăratul Chinei.

În timpul din urmă negoțul Angliei a suferit în China din partea Japoniei mai cu seamă pe marele riu Iancekiang, unde s'a estins mult navigația japoneză. Aceasta împrejurare produce o răceală oarecare între Japonia și Anglia.

De altă parte Japonia a făcut pentru Rusia un plan de înțelegere. Ea cere a avea în Coreea aceleași favoruri, pe cari le are Rusia în Manciuria. Altcum cu greu vor fi legături prietenești între cele două țări.

Știri mărunte.

Ziarul »Epoche« scrie, că e informat sigur, că presidentul Loubet va călători la Roma pe la finea lui Februarie viitor și va cerceta și pe Papa.

Seminția Taitry-Iduan din Africa (Senegal) s'a supus guvernatorului francez din Timbuctu, făgăduind a plăti tribut.

Whitte, fostul ministru de finanțe al Rusiei a fost numit de president al consiliului ministerial.

Foaia daneză »Politiken« aduce știrea, că guvernatorul Cretei, prințul George ar fi menit de către Puteri de viitor guvernator al Macedoniei, să facă acolo rînduială. Știrea nu e sigură.

Din România.

Grănițeri.

Ministerul de finanțe al României în urma înțelegerii luate cu cel de războiu, a hotărît înființarea unui corp de grănițeri pentru paza graniței.

Ei vor fi luați numai din soldații trupelor permanente, cari vor fi făcut serviciul activ cel puțin un an, și timpul servit ca grăniceri li-se vor socoti în termenul de 3 ani cât au de făcut în armată.

Deocămdată numărul lor va fi de 1500 împărțiți în 6 companii și împărțiți pe toată întinderea granițelor.

La ministerul de finanțe se lucrează acum la întocmirea regulamentului de organizare a corpului de grănițeri, care va depinde de ministerul de războiu în privința disciplinei militare și de cel de finanțe în privința organizării.

Da-n Bremen 8 zile-am stat
Măncări bune nu ne-au dat,
Ne-au spus agenții din gură
De-ce n'am trimes arună
Să facă mîncare bună?
Si apoi earăși ne-am pornit
Și trenul așa o vînt
Două ciasuri c'o fugit
La margine de pămînt,
Și-aici eată apa mare
Cu vapor care de care,
Eșia fum mult — fumega
Și n'ncepeam a lăcrăma
Căci vaporul se mișca
Inimța-mi trēmura
De frică, că m'o n'eca.
Șaisprezece zile n'tregi
Nu vedeai pe unde treci,
Nu mai vedeam altă lume
Numai apă și cu spume
Și cu peștii dimpreună
Cari după vapor s'adună,
Păsările rătăcite
Care-'s chiar din Bremen vînte,
Păsări dulci versuitoare
Pe vapor însoțitoare,
Cântați-voi mie un vers
Alduitului meu mers.
Cântați dragă cântat

Despre mine ce am lăsat,
C'am lăsat feciori în sat
Și fete de măritat,
Am lăsat ai mei părinți
Mult în jale năcăjiți,
Și-am lăsat vieță dulce
Și nu știu la ce m'oiu duce,
Oh, și cred că m'au uitat
Toți, de când m'am străinat,
Dară tu măicuță dragă
Mângăe te nu ofta
Că mi e dor de d-ta
Mult de dor voui suferi
Pân'acasă voi veni,
O, dar' plînge jeluește
Că nădejdea ta lipsește.
Scrisam aici pe hârtie
Lunga mea călătorie,
Dar' am mai lăsat afară
Osteneala cea amară,
Și truda din noapte 'n noapte
Care-o simt până la moarte.')

*) Această poezie am căpătat-o din Cleveland-Ohio, dela fostul meu corist Danu Bucur din Mediaș. Alăturată era și o epistolă în care cu dulci cuvinte mă roagă să 'i-o public în »mult iubita« Foaia Poporului, lucru ce cu

plăcere săvîrșesc. »Dară vă rog nu mă uitați nici pe mine, pe acela, care este depărtat de d-voastră ca cerul de pămînt«, atât sînt de duioase cuvintele acestea, ale coristului meu și atîta dor și jale de-ai săi găsesc în ele! Românul e dornic de cei lăsați acasă și par'că-'l doare inima, îi cade foarte greu să-'și lase țeara lui. Și când e dus departe nu e străin de noi, peste mări și țări aleargă-'i gândul la dulcele Ardeal. »Ardeal pămînt de jale, scumpă țeara sa«. »Sângele apă nu se face« și-'mi pare bine, că găsesc activitate în mădeșenii mei. Văd, că nu numai cei de acasă studiază, cetind »Foaia Poporului«, ci chiar și cei duși în țări străine, pe pămînt străin, în altă lume — America. Nu uitați dar' și să încrestați cu toții în sufletele voastre cuvintele Românului învățat D. Chichindeal: »Mintea, mintea, mărită nație română! Când te vei lumina cu învățătura, mai mărită nație decât tine nu va fi!»

Crisfian, 18 August 1903.

Isidor Dopp,
învățător gr.-cat. Mediaș.

Statua lui Cuza.

În Iași — cum am amintit de alte ori — s'a pornit o mișcare, pentru a ridica o statuă domnitorului Cuza. Spre acest scop, la stăruința învățatului profesor Xenopol, s'a alcătuit un mare comitet. Statua va fi de bronz și se va așeza în Iași, pe piața »Unirii«.

„Ecolul Macedoniei“.

În București a eșit un nou organ național, cu titlul de mai sus; redactor este dl. Ioan C. Puppa. Noul organ va apăra interesele Românilor din Macedonia.

**Adunarea Societății
— pentru teatru.**

Serbările împreunate cu adunarea »Societății pentru crearea unui fond de teatru român«, ținută Vineri și Sâmbătă, în 28 și 29 August c. în Sebeșul-săsesc, s'au început Joi la 4½ ore d. a când a sosit comitetul și alți oaspeți, venind de cătră Vinț.

**Primirea comitetului și
întrunirea de seară.**

Comitetul a fost așteptat la gară de o mare mulțime de public și salutat de protopopul din Sebeș, Sergiu Medeanu. La salutul frătesc a răspuns dl. Iosif Vulcan, zicând următoarele:

»Domnilor și fraților! Nici odată, la nici o adunare n'am venit cu atâta bucurie, ca acum la adunarea din anul acesta. Cu această adunare se va începe o nouă eră în viața societății pentru fond de teatru.

Se vor lua niște concluse, în urma cărora societatea noastră va face un pas înainte pe calea progresului. De 30 de ani și mai bine am adunat fond material, acum a sosit timpul să ne gândim la punerea în practică a acestui fond. Acum începem să înființăm teatrul nostru național.

Colegii din comitet, dimpreună cu mine, vă strângem mâinile din inimă și vă mulțumim pentru discursul de bună-primire«.

Vorbirea dlui Vulcan a fost primită cu vii aclamații. După-ce oaspeții au fost așezați pe la cuartire, seara la 8 lumea s'a întrunit la otelul Central, unde s'au ținut câteva toaste și a fost o petrecere veselă.

Sedința I.

Vineri, în ziua de Sfântă-Mărie s'a ținut cea dintâi ședință a Societății. Înainte de ședință publicul s'a dus la cele trei biserici române, cari erau ticșite de oameni. Țeranii noștri erau în număr foarte mare și cu frumosul lor port formau o adevărată podoabă a adunării. După serviciu au predicat în biserică gr.-or. protopopul Sergiu Medeanu, în biserică gr.-cat. protopopul Alecs. Dobrescu, arătând și tâlmăcind amândoi poporului adunat însemnătatea teatrului și a adunării Societății.

Pe la 11 ore s'a început apoi ședința în sala școlii, deschisă fiind cu

vorbirea presidentului Iosif Vulcan, pe care o dăm în fruntea foii. A urmat apoi bineventarea oaspeților prin dl. prot. S. Medeanu și salutul »Asociațiunii« tâlmăcit în o vorbire frumoasă de păr. ieromonach Dr. Miron Cristea. La aceasta a răspuns. presidentul Vulcan, zicând între altele, că nici odată legăturile n'au fost mai strinse decât acuma între »Teatru« și »Asociațiune«. și în fine exclamând: »Succesul dela Baia mare i-a dat »Asociațiunii« nouă putere. Acolo a văzut renăscând un neam întreg însufletindu-se pentru cauza națională!«

Vorbirile au fost viu aplaudate de public. S'a purces apoi la desbateri. După alegerea notarilor sau ales 4 comisiuni constătoare din câte 5 membrii pentru cenzurarea raportului general, pentru cenzurarea raportului casierului, pentru înscrierea de membrii și pentru studiarea planului de lucrare prezentat de comitet și care s'a împărțit în public.

Cătră finea ședinții s'au cetit două disertații de toată frumusețea, cari au stîrnit vii plăceri și aprobări în public. Una a ținut o dl. Dr. V. Branisce, ear' a doua directorul gimnasiului din Brașov, dl. Virgil Onițiu.

În disertația s'a dl. Dr. Branisce, zice că localisările de teatre sînt păgubitoare pentru teatru național și că Teatrul Național trebuie să fie luat din viața națională. Tesaurul național se fie isvorul pieselor teatrale.

Disertantul termină cu următoarea exclamare la adresa scriitorilor români: Lăsați pe străini și imitarea lor și întoarceți-vă la popor și faceți din elemente curat românești teatru românesc.

Dl. Onițiu o produs apoi multă plăcere în public prin umorul său cunoscut ce caracterizează și șchța cetită cu aceasta ocaziune, cu titlul: »Tata moșul«.

Alte lucrări înștiințate pentru cetire, din pricina timpului înaintat, au fost amânate pentru ședința a doua. Ședința de Vineri s'a sfîrșit aproape la ora unul d. a.

La mormântul lui Roman.

Vineri d. a. a fost încununat mormântul lui Alexandru Roman, aflător în cimiterul gr.-cat. din Sebeș. Al. Roman a fost profesor de universitate de limba română în Budapeșta, membru în comitetul Societății de teatru și un zelos sprijinitor al ideii teatrului.

Comitetul societății, însoțit de un număr public a depus o cunună la mormânt. Vorbirea a ținut-o dl. I. Vulcan. Aceasta faptă de aducere aminte a fost foarte înălțătoare.

Concert și teatru.

Seara s'a dat concertul și teatru anunțat. Programul a fost bogat și piesele bine alese. Debutanții au jucat bine. În deosebi amintim pe d-rele Miți Muntean și Elisabeta Moga, pe dl. Octavian Murășan și bravul învățator A. Tătaru etc. Puterea cea mai bună a fost însă dl. Zaharie Bârșeanu, talentatul tîner, care anume se pregătește pentru cariera teatrală; prin jocul său foarte bun, Bârșeanu a câștigat simpatia tuturor. Concertul l'a început co-

rul reuniunii meseriașilor români din loc, sub conducerea învățatorului Ioan Pavel. Membrele corului erau în costum țărănesc, ceea-ce a făcut o impresie foarte plăcută. Corul a cântat cu dibăcie două cântece populare, fiind viu aplaudat.

Sedința II.

Sâmbătă la orele 10 s'a ținut a doua ședință în care s'au adus hotăriri însemnate.

Întâiu s'a cetit raportul comitetului, prin secretarul Dr. Blaga. În raport se arată că în decursul anului din urmă averea societății a ajuns la suma de 331 mii 309 cor. 46 bani. Biblioteca teatrală a societății a ajuns la nr. 10. Se arată în raport apoi meritul bărbaților de încredere, pe cari îi are societatea în deosebite locuri; comitetul face propunerea a să da un stipendiu de 3000 cor. unui tîner pentru completarea studiilor teatrale și în fine aduce la cunoștință ieșirea Almanachului VI (pe care l'am făcut cunoscut și noi) și cere aprobarea socotelilor și lucrărilor.

Urmează rapoartele comisiilor, alese în ședința I.

În numele comisiei cenzurătoare raportează Dr. Branisce. Laudă comitetului pentru zeloasa lui lucrare, asemenea laudă Anuarul. Adunarea aprobă lucrările comitetului și hotărăște, ca din venit numai a 4-a parte să se cheltuiască pentru lucrări pregătitoare; celelalte venite să se adauge la fond.

La afacerea bibliotecii teatrale, după o desbatere mai lungă, se primește propunerea dlui V. Onițiu, de-a să aduna rînd pe rînd toate piesele române și numai mai târziu și cele străine, traduse în românește.

Cassarul Petra Petrescu cetește socotelile. Capitalul a crescut cu preste 20 mii de cor. Cheltuieli vor fi 6000 cor. 16 mii cor. să adug la fond. Cassarului i-se dă absolut și mulțumită.

Urmează raportul asupra planului de acțiune Raportor e Dr. Radu din Brad. Comisiunea propune aprobarea planului de lucrare, ceea-ce adunarea, după mai multe discuții, o și primește.

Raportorul comisiei de înscriere de membrii A. David face cunoscut, că banii întrați în înscrieri fac suma de 1913 cor. S'au înscris membri fondatori: banca »Sebeșana«, »Mielul«, comunele Pianul sup, Poiana, apoi membrii pe viață comuna Lamcrâm, adv. Proșteanu (Lugoj) etc.

Prof. Dr. Radu invită adunarea viitoare la Brad, ceea-ce se primește cu însufletire.

Cu aceasta lucrările fiind gata, se încheie ședința cu o frumoasă vorbire a pres. Jos. Vulcan, între aplausele vii ale publicului.

După prînz a fost banchet, ear' seara bal, bine reușit. Au fost și costume naționale.

*

Așa au decurs și s'au sfîrșit serbările din Sebeș și adunarea. »Societății pentru fond de teatru român«, care a dus earăș cu un pas înainte lucrările pentru crearea mult doritului Teatru Național.

PARTEA ECONOMICĂ.

Boalele viilor.

(Urmare și fine).

Peronospora viticolă este un burete, care ca și filoxera, a fost importat la noi tot din America.

Ea s'a ivit mai întâiu în Franția pe la anul 1878, de unde apoi s'a răspândit și în alte țări, ear' la noi s'a constatat mai întâiu la anul 1880, dar' până la anul 1888 nu a prea făcut daune așa însemnate.

Peronospora trăește pe ramurile viței, pe frunze și s'ruguri, sugându-le mustul și apoi cauzând putrezirea lor. Ea încă e așa de mică, încât cu ochii liberi abia se poate zări, dar' mai târziu după-ce se tot lățește, ca pecinginea, pe frunze și struguri, se poate vedea și cu ochii liberi.

Peronospora se lățește întocmai ca și mucegaiul pe pâne. La început se poate vedea pe dosul frunzelor de viie, ca o pulbere albă ca zaharul, care apoi se tot lățește, până-ce frunzele capătă niște pete negre și apoi încep a se vesteji și usca. Petele aceste de peronosporă încep apoi a se întinde pe alte vițe și struguri, cu ajutorul ploilor și al vânturilor, care s'au adeverit a fi cei mai buni lățitori ai ei.

Ca toți paraziții, așa și peronospora se înfășură în frunzele vițelor de viie, îndată-ce simte că se apropie frigul de toamnă. Aici iernează apoi până primăvara. Atunci îndată-ce dă căldura se prefăce în pulbere fină și cu ajutorul vânturilor, sau fiind vițele plecate pe pământ, se urcă din nou a-i molipsi și putrezi.

Chiar când peronospora nu ar ataca și strugurii, ei totuși ar trebui să se uște și sbârcească încă înainte de a ajunge la coacere. Pentru-că rămânând vițele fără de frunze, ele nu mai pot răsufla și așa strugurii apoi trebuie să se înec și uște înainte de vreme.

Timpul cel mai priincios pentru lățirea peronosporei este atunci, când sunt ploii dese, cu căldură și vânturi. Atunci ea cade sau zboară de pe frunză pe frunză, până ce umple viile toate.

După-ce am arătat modul lățirii și al acestui parazit, să vedem și mijloacele, prin cari acela ar putea fi stîrpit și nimicit mai cu succes.

Buretele peronosporei se poate stîrpi mai cu succes ca filoxera. Spre scopul acesta vițele atacate se stropesc de câte trei-ori peste vară cu un fel de leșie (soluțiune) făcută din var și peatră vînată. Leșia numită se pregătește astfel: se pun într'un ciubăr 100 litre de apă ceva călduță, din care se ia apoi numai atîta, cîtă trebuie ca să putem stinge două chilograme de var, pe acesta apoi atîta il tot amestecăm în apă, până-cînd aceasta se face ca laptele. În apa rămasă în ciubăr se mai leagă apoi într'o sdreanță și două chilograme de peatră vînată, care se lasă acolo până cînd se topește și ea, apoi se amestecă cu laptele de var și cu aceasta leșie numită și de Bordeaux (Bordo) se stropesc vițele de viie, cu o udătoare anume făcută spre acest scop, care poate costa câte 40—50 coroane.

Stropirea vițelor se face de regulă după o ploaie, dar' după-ce mai înainte s'au sbicit bine frunzele. Stropirea trebuie să se facă de dinjos în sus și pe amîndouă părțile rîndului de vițe, ca să nu rămîna nici o frunză nestropită. Stropirea vițelor e bine să se facă prin luna lui Maiu, adecă înainte de înflorirea strugurilor, apoi prin Iunie și Iulie, așadar' de câte trei ori într'un an.

Leșia de Bordeaux se poate face și numai de câte un procent, adecă dintr'un chilogram de var și unul de peatră vînată la 100 litre de apă. Dar' aceasta une-ori nu e destul de tare. De aceea apoi se face de regulă din câte două și trei procente, după-cum adecă voim să fie de tare. Mai tare ca de trei procente nu e bine să fie leșia, de oare-ce în asemenea casuri se pot vătîma frunzele și vițele de viie.

Afară de leșia de Bordeaux, se mai poate întrebuița și cea de Burgund, care nu este altceva, decît un fel de leșie din peatră vînată și soda, apoi leșia de peatră vînată cu amoniac sau azurin cristalisat.

Acestea sînt niște mijloace, pe cari și-le poate pregăti fiecare viier.

În timpul din urmă însă au început și anumite fabrici a se ocupa cu prepararea leșiilor amintite, de unde apoi se pot cumpăra făcute gata.

La un juger catastral de viie se recer pentru câte o stropitură 300 litre de apă, 6 chilograme peatră vînată și 6 chilograme de var. Leșia des numită trebuie pregătită totdeauna în vase de lemn sau de lut, de oare-ce peatra vînată prea atacă vasele de metal.

Blaikrotul este și el un burete asemenea peronosporei, însă de culoare neagră. El a fost descoperit mai întâiu tot în America la anul 1861, de către Engelmann, care apoi a descris mai cu deamăruntul și aceasta boală a viilor.

Blaikrotul atacă boabele strugurilor în forma tăciunelui de grâu; suge mustul din ele, până-ce se fac mai întăiu brunete, apoi se sbîrcesc, se uscă și cad. Engelmann la început i-a dat numele de: *nemospora ampellicida*.

La anul 1885 blaikrotul s'a ivit și în viile din Franția în departamentul Herault, unde profesorii dela școala de agricultură din Montpellier: Foex, Viala, Rabaz și Prillieux, l-au putut studia apoi mai de aproape.

După cercetările și ispitirile făcute de numiții profesori, blaikrotul este un fel de tăciune, care atacă nu numai boabele strugurilor, ci și vîrfurile vițelor mai tinere, până-ce se înegresc, ear' strugurii cad jos cu grămada.

Blaikrotul se ivește prin vii mai cu seamă prin luna lui Iulie într'un mod înspăimîntător, dar' și el se poate stîrpi și nimici prin leșia mai sus arătată la peronosporă.

Boala californiană, după-cum o arată și numele, s'a ivit mai întâiu în California (America) Ea se zice, că atacă de odată rădăcinile, vițele și frunzele, nimicindu-le în timpul cel mai scurt. Prin urmare ea este mai primejdioasă și decît boalele celelalte cunoscute până acum. Noroc, că până acum n'a trecut și la noi în Europa, căci într'un asemenea caz, nimic nar mai putea scăpa de aceasta boală rea a viilor.

Poezii populare.

(Comit. Hunedoara).

Nice stea nu-i luminoasă
Ca măicuța de miloasă,
Cînd mă știe undeva
Mult mă așteaptă cu cina;
Dar' străinul ardă l' focu
Cină și învelește focu,
Pe maica n'o știe locu
Maica mea țină-te locu
Că-s vie nu mă potop-u,
Că 'i-o de m'oi potopi
Are cine mă jeli,
Surori cu mărgel
Și frați cu inele.

(Auzită dela **Marla Obeadă**. Boia).

Fă-mă doamne ce mi 'i face
Fă-mă boamba pravului
Din virful dealului,
Nu 'mi da casa strinului
Casa strină-i casă grea
Soacra îi muiere rea

Tună 'n casă sunducoasă
Și zice, că nu-'s frumoasă,
Și din ochii se uită rău
Și din nas ea suflă greu.

(Auzită dela **Marla Bovau**. Runcu-mic).

Frunză verde lemnișor
Iubit am un domnișor,
Domnișor dela potică
L'am iubit cu multă frică,
Ochii lui ca mura neagră
Plătește potica 'ntreagă,
Ochii lui ca mura coaptă
Plătește potica toată

Măndru-i codru și 'npupit
Cu drag bade ne am iubit
Cu jele ne-am despărțit
Codrule frunză rotundă
Ia pleacă-te de-mi fă umbră
Pân' la bădița s'ajunga,
Bădița să se-n dulcescă
Si pe mini să mă 'ndrăgească,
Mă duseiu pe vale sacă
Ziseiu cătră cuc să tacă,

Din ce zic din ce să 'ndeamnă
Că vede câmpu cu iarbă,
Din ce zic din ce să 'nviță
Că vede frunză eșită.
Frunză verde lemn ciuhos
Tare-i badea mănios
Nu știu doamne cum să fie
Doar' 'i o trece de mînie
Putregaii aprinde te
Bade desmănie-te
Pe drum micuț și lungat
Merge-un căruț ferecat,
Da căruța cine-o mână
Junele cel lăudat
Cu fluera pe tureac
Cu trei pene 'n comănac
Ca să-mi cadă mie drag,
Mie drag nu 'mi o căzut
Că 'și-asară l'am vîzut
La o ușe de fereastră
Lâng'o mândră de nevastă;
La o ușă de porțiță
Lâng'o mândră de fetiță
Pe ulița noastră-i bine

Oidium. este o boală, care atacă mai cu seamă frunzele nimicindu-le în timpul cel mai scurt. Și vițele atacate de această boală se pot tămădui în timpul cel mai scurt, cu leșia peronosporiei.

Cochylis ambiguella este o molie, care nimicește viile tocmai pe timpul când înfloresc strugurii. În urma cercetărilor făcute s'a constatat, că *cochylis ambiguella* este foarte primejdioasă, de oare-ce se înmulțește foarte iute și-și depune ouăle tot de câte două-ori într-o vară: primăvara când înfloresc strugurii și atunci micile insecte rod florile strugurilor, ear' a doua-oară când boabele sunt deja formate și apoi insectele intră în acelea, așa că după aceea și strugurii trebuie să se uște.

Pustiirea viilor prin *cochylis ambiguella* merge foarte repede, așa că viile, cari în săptămâna trecută au fost încă frumoase, astăzi și-e mai mare mila a te uita la ele. Insecta numită este de 8—10 milimetri de lungă și se poate vedea și numai cu ochii liberi. Ea este de culoare verde-surie, ear' pe spate are două rânduri de puncte negre. Capul ei este negru scilpicioș, lătareș și provăzut cu dinți foarte tari și ageri. Insecta aceasta își depune ouăle prin crepăturile, ce se află pe trunchiul viței sau într'ale parului, care proptește vița de viie.

Stirpirea moliilor numite, dacă ele se arată într'un număr mai însemnat se poate face și numai cu mâna, mergând dela viță la viță și astfel adunându-le într'un vas. După-ce le-am adunat apoi le ardem sau le nimicim prin sdrobire. Dacă însă s'ar afla într'un număr mai însemnat, atunci lucrarea aceasta ar fi zadarnică. Din cauza aceasta s'a aflat apoi și în contra acestor insecte primejdioase un fel de leșie, care se compune din câte trei chilograme săpun Dufour moale negru și un chilogram și jumătate pulbere curată de zacherlin, care se tolesc în 10 litri de apă și apoi cu ajutorul unei pompe se stropesc strugurii atacați, precum și crepăturile parilor sau butucului de viță pe unde presupunem, că s'au încuibat insectele numite.

Acestea sânt până acum boalele cele mai însemnate ale vițelor de viie, precum și ale strugurilor; boale, cari au făcut foarte mari daune cultivătorilor de vii și pe lângă acelea au mai adus cu sine și aceea, că vinul de struguri se devină din an în an tot mai puțin și totodată și mai scump, ca cum a fost acela mai înainte.

Ioan Georgescu.

Grânele românești.

Estă după Jurnalul Societății centrale agricole, soiurile de grâne, cultivate în România cu numirile lor întrebuițate acolo:

1 Grâul de toamnă cu spicul alb. Varietate bună; are spicul alb, bobul mai mic de culoare închisă, cu spărtura mai mult sau mai puțin sticloasă. Grânele numite: bălan, bătrân, grâul cel mai vestit al țării, de Banat (cel mai mărunt la bob, cultivat mult în Moldova), și bălțătel, (foarte făinos) se consideră de dl Cărnău Muntean, sub varietăți ale acestuia.

2 Grâul de toamnă cu spicul roșu, are spicul roșu cu mustăți, paiul tare și rezistent, nu cade, bobul e mare și de culoare mai deschisă, fraged și făinos.

Aceste 2 varietăți se cultivă mai mult în România; cu deosebire la șes și mai puțin la colnice.

3 Ceacăr e un grâu comun de toamnă cu mustăți, paiul găurit, bobul mic învilit bine în pleavă, lungureș, virtos și roșietic; este deprins cu lozul, adecă se poate sămăna cât de târziu toamna, suferă de frig când iarna e goală, rabdă la secetă și nu grăbește seceratul.

4 Ghirca sau Irca, e un grâu umblător, bob frumos ca și al grâului ceacăr, se sămăna și toamna și primăvara, e tuns sau chel; are paiul plin (negăurit), nu crește înalt. Ghirca se pune în Dobrogea primăvara 100 chlgr., de sămăna pe hectar, se seceră odată cu arnăutul, produce mult și se treeră lesne. Ghirca de toamnă cultivată în Dobrogea se chiamă Sontor; are spicul mare roșcovăț fără mustăți, bobul mare sticlos.

5. Ulca, e un grâu tuns de primăvară, introdus din Rusia; se cultivă în Dobrogea și în fermele model ale statului.

5. Sandomirca sau grâul de Sandomir grâu de primăvara puțin răspândit în cultura noastră.

6. Arnăutul, grâu de primăvară, se cultivă mult în Dobrogea, în Tutova, și regiunea Galaților. Bobul arnăutului e tare și sticlos. Pânea ce dă e bună, însă după 2—3 zile se întărește mult. Într'un spic se numără 27—30 boabe. Bobul arnăutului se scoate greu la treeră din pleava lui.

Am văzut în Dobrogea 3 feluri de arnăut: cu spicul galbin, alb și negru. Varietatea cu spicul negru e originală; cele cu spicul alb și galbin se consideră degenerare. E o frumusețe să vezi în Dobrogea câmpii sămănate cu arnăut, având spicul negru.

Arnăutul are spicul bine format și e un grâu cu pană, adecă cu mustăți. Să sămăna cât de timpuriu, din Februarie până la 15 Martie puindu se 95—100 chlgr. sămăna pe hectar, pela 1 Iulie se seceră și se treeră cu cai sau cu căruțe încărcate cu pietri ori cu tăfălugi de piatră, pentru că spicul arnăutului e tare la frecat.

7 Iară, Ieriță, e grâu comun de vară, se sămăna mult în Oltenia; are bobul mai mare, mai rotund, mai tare și mai roșietic decât grâul de toamnă. Se sămăna primăvara de timpuriu în mustul zăpezii și mai târziu la înfloritul mărului. Este grâul care se cultivă de săteni sau de cultivătorii mici în ținuturile muntoase. El rabdă la secetă și așteaptă secerarea fără a se scutura.

8 Grâul Cărnău. În unele regiuni ale țării, Români; numesc cărnău grâul cu mustăți. Grâul Cărnău e împărțit în 3 soiuri, de toamnă, de primăvară și umblător.

9. Sămulastră sau sârjoacă se chiamă grâu amestecat cu seacă, care provine din scuturătură; astfel de roadă Francezul o numește meteil.

10. Alacuri sau caplagea se chiamă grânele de toamnă cu bobul îmbrăcat, cu mustăți sau fără mustăți. Bobul acestor grâne, după-ce se bat spicele, rămâne învilit în pleava lui.

Alacul se face în pământ argilos și fertil, în care merge bine și arnăutul. El produce până la 3000 kilogr. pe hectar.

11. Grâul uriaș, cu mustăți răsfricate, cu spicul alb sau roșu, cu bobul mare închis, foarte productiv, se cultivă în moșii de ale statului și la școala de agricultură dela Herăstrău.

Cultivat în vara 1903 la școala de agricultură dela Herăstrău pe întinderea de 3 hect. 75 arii, grâul uriaș a produs 136 hl boabe (35 hl pe hectar).

12. Grâne străine. În anul 1885, repositatul ministru de agricultură, Ioan Câmpianeanu, a făcut încercări cu următoarele grâne: Schirreff square head; Mold red prolific; Brovich red; Grâu Vilmorin; Goldendrop (picătură de aur).

Aceste grâne au în genere producție regulată și bogată, sânt însă ușoare, dau făină de calitate inferioară și prea multe tărițe. Ele sânt sărace în glutină și din această cauza nu le caută morarii. Glutina e partea hrănitore a grâului; ea leagă aluatul, îl face elastic și îl dospește.

Grânele române multumesc pe agricultor și pe consumator aproape în toate privințele; sub raportul greutateii ele sânt mult mai superioare celor străine. Deci încercările de cultură cu grâne străine au fost părăsite. Putem nobilita grânele noastre prin schimbarea și alegerea sămănei.

S. P. Radianu.

Că-i bătă tot cu mine
Pe fereastră ne vedem
Peste gard ne sărutăm.
Vină bade când gândesc
N'astepta să te doresc
Că-'s copilă desmerdată
Nu mis eu dor învățată
Aș veni măndro veni
D'am o ușa scărțitoare
'Și o măicuță cărțitoare.
Măi bătă dragu meu
Ia tu său dela lumiră
Unge ușa la țitină
Și tu la mine tot vină.

(Auzită dela Domnica Balinț, Muncelu-mic).

Culese de: Emil V. Degan.

Ghicitori.

Sânt patru țigane,
Tot fug două, după două
Și nu se mai ajung.

Roațele la car.

Feregă, meregă
Mere la biserică,
Tot cântându-se
Și vătându-se.
De coadă ținându-se.

Albina mergând la coșniță.

Vine un fior galbin,
În jos pe munte
Cu stea în frunte.

Vântul.

Am o cămăruță
Plină de mămăruță
Pe nicăirea n'are ușa.

Oul.

Sânt două muieri
Una se tot spală
Și cealaltă nu se spală nici odată
Și tot e mai faină ceea ce nu spală
Decât ceea ce se tot spală.

Roațele mori.

Două țigane, se bat în patru ciocane.
Caprele.

Anunț literar.

Intre obiectele de învățământ, ce se propun în școala populară, unul dintre cele mai importante, după religione, este fără îndoială, *limba română*, pentru motivul, că densa este începutul și centrul întregului învățământ școlar.

Ear' dintre cele 5 ramuri ale învățământului lingvistic, *compunerea* este cea mai necesară; pentru-că, pe când *exercițiile intuitive, citirea, gramatica și recitarea* servește ca niște mijloace ale instrucțiunii limbii, pe atunci *compunerea este scopul* natural al celorlalte ramuri de limbă, *este coroana* învățământului lingvistic.

Prin compunere sau exercițiile stilistice, cunoștințele adunate prin celelalte ramuri, școlarii se deprind a le ordina într'o totalitate convenită și a le exprima ori a le așterne pe hârtie, sub o formă corectă, lămurită și în câtva frumoasă.

Necesitatea compunerii pornește din convingerea, ce fiecare dintre noi o are, că nu este om, care în nenumărate împrejurări ale vieții, se nu se găsească în cazul de a trebui să compună, când o epistolă, când o chitanță, un raport, o comandă ș. a. Aceasta, însă nu se poate ajunge, dacă școlarii nu se deprind încă din școală să-și exprime și aștearnă pe hârtie ideile, adecă să compună.

În școalele noastre populare elevii învață acum multe obiecte, multe lucruri folositoare, dar' nu și *compunere*. De compunere însă nici nu se amintește de loc. De aci apoi rezultatele practice ale învățământului lingvistic arată, că elevul absolvent al școlii populare nu este capace a compune nici o epistolă, o comandă, ori cel puțin a scrie corect 4—5 rânduri.

Un csemplu. În oara de geografie școlarii împreună cu învățătorul fac câte o călătorie și prin America, trecând, peste țeri și mări o distanță de vre-o 4-5 palme, înțeleg pe harta geografică. Acolo urcându-se pe munții Cordileri, caută lacul »Titicaca«, probabil spre a se scălda și a pescui într'insul »câta« pește; de aci apoi, călătorind urcă spre gura vulcanilor »Petipelt« și »Potopalt«, spre a privi fumul ce ese din craterul lor și spre a frige în lava acestora puțin pește, alinând prin o mică gustare a acestuia foamea și oboseala adunată.

Făcută această excursiune școlară, dacă vom pune pe școlari să facă o descriere oare-care, despre excursiunea aceasta geografică, dinșii nu vor fi în stare să lucreze decât o conglomeratie plină de idei confuze, ce numai compunere nu se poate numi; pentru-că nu vor ști nici cum să-și ordoneze cuvenit ideile adunate și nici cum să-și le espună corect și lămurit, pe hârtie.

Dar' importanța și necesitatea acestui ram de învățământ lingvistic, a simțit-o și recunoscut-o, în fine și înaltul ministeriu de culte; de aceea prin un nou »plan de învățământ pentru școalele populare de stat« îl și introduce în școalele acelea, dispunând a se pro-

pune cu începutul anului școlar viitor, ca un obiect de învățământ de sine stătător, cu materie proprie și ore anumite,

După noul plan (ministerial) de învățământ, *compunerea se propune în toate clasele elementare*. În primii 2 ani ea se propune în legătură cu celelalte ramuri ale limbii; ear' în clasele III, IV, V. și VI, se propune ca un ram deosebit al limbii, dar' paralel cu celelalte ramuri, basându-se și sprijinindu-se unul pe altul.

Însă, nu numai în școalele populare de stat, ci, mai ales, în școalele noastre confesionale române se simte o necesitate imperativă pentru propunerea compunerii sau a exercițiilor stilistice.

Una dintre cauzele principale, pentru cari nu s'a predat și nu se predă nici în prezente compunerea în școalele populare este, — se 'mi-se ierte espresiunea, — pe lângă nesuficiența pregătire a învățătorului în acest ram, mai ales lipsa deservită a unui manual didactic de compunere.

Nu numai pentru celelalte obiecte de învățământ, ci și pentru toate ramurile învățământului lingvistic s'au alcătuit manuale didactice, a căror necesitate este deja de mult recunoscută, chiar numai pentru învățarea compunerii, celei atât de însemnate, de mirare, nu s'a îngrijit nimeni, până acum, ca să alcătuească un atare manual pentru elevii școlii populare.

Deci, și pentru predarea și învățarea cu succes a compunerii, ca și pentru celelalte obiecte, era și este mare trebuință de un manual de compunere.

Căci nenumăratele neajunsuri, ce se ivesc din lipsa unui manual didactic, la predarea cutărui obiect de învățământ, mai ales în școalele populare, le cunosc foarte bine toți aceia, cari se ocupă cu instrucțiunea tinerimii.

Acestor trebuințe cerute a voit subsemnatul a satisfăcut, când, după o practică școlară de aproape 2¹/₂ decenii, cu finea anului trecut, a scris și edat 2 manuale didactice de compunere intitulate: »Carte de compunere« pentru școalele populare, în 2 cursuri concentrice, întocmită pe baza noului plan ministerial de învățământ, de Iuliu Birou, învățător. Editura autorului. Cursul I. pentru bienul II, (clasa III. și IV.), tipărit la Oravița în tipografia lui C. Wunder, 1902, prețul 50 bani. Cursul II. pentru bienul III. (clasa V și VI elementară), tipărit la Lugoj în tipografia »Hereș« 1902, prețul 1 coroană.

Felul întocmirii cărților mele de compunere, — la a căror alcătuire am consultat pe cei mai buni pedagogi, — este următorul:

1. Scopul acestor. 2. »Cărți de compunere« este îndoit:

a) Ele au să servească elevilor de manuale didactice, din cari aceștia să învețe a compune adecă: a-și espune cugetele lor prin vorbire și prin scriere, într'o ordine convenită și sub o formă, — dacă nu frumoasă, cel puțin, — corectă și lămurită; și b) să servească învățătorului de îndreptar sau conducător la alegere și predarea materia-

lului de compunere, arătându-i ce compuneri trebuiesc alese și cum trebuiesc predate acelea. Deși aceste manuale sunt destinate, în primul loc, pentru elevii școalelor populare elementare: cursul II. al numitei cărți însă il pot folosi, cu bun succes, chiar și elevii celorlalte școale populare, ai școlii civile, precum și cei ai institutelor pedagogice.

2. În ce privește *metodul*, cărțile de compunere sunt întocmite în modul acela, în care va trebui să se alcătuească în viitor, ori-ce manual didactic; anume:

a) *Materialul de compunere*, în aceste manuale, l-am luat, parte din obiectele de învățământ (abctdar, carte de citire, exercițiile intuitive, religie, istorie, gramatică și științele naturale), și parte din *vieața practică* (descrieri și narațiuni de obiecte și întâmplări, excursiuni, epistole, acte, ș. a.) dar' l-am redus la strictul necesar.

Din acest material de compunere care e foarte vast, am ales, adecă — după principiile »învățământul se fie folositor pentru vieața practică« și »nu multe ci mult«, — numai pe acela, ce după părerea mea am crezut că ar fi mai necesar, și numai atâta, cât se poate preda în cursul unui an școlar pe 8 luni, cu 30, respective 60 lecțiuni, câte se vin adecă, luând câte 1/2 respective 2/2 de oară pe săptămână.

Materialul ales și împărțit în lecțiuni l-am distribuit apoi pe clase, earăși după principiile »dela ușor la greu« și »dela aproape la departe«, formând din el 2 cursuri concentrice: cursul I. formează clasa III și IV. și cursul II clasa V. și VI, — și grupând mulțimea speciilor de compuneri, în fiecare curs, în câte 3 grade de compuneri: copieri, imitațiuni și producțiuni libere. (Va urma).

Impotriva luxului.

Stimata noastră corespondentă Maria din Câmpie, fiind la sfințirea petrei fundamentale a bisericii române gr-cat. din Bârla (comit. Bistrița-Năsăud) despre care am luat și noi notiță — ne scrie următoarele observări potrivite, combătând luxul la poporul nostru:

Poporul din aceste părți s'a purtat foarte bine adunându-se din mai multe comune la »prasnic« după-cum am auzit, că ziceau ei, l'am văzut înșirați în horă mai mulți ca una sută de părechi, am văzut și porturi frumoase, dar' durere, am văzut că luxul și aici între țeranele noastre a prins rădăcină, nu însă așa de mult ca în alte părți. Totuși am văzut șurte de mătășă și catifea, cămeși de giolgiu scump, precum și din alte materii mai fine și totodată și mai scumpe Pentru-ce sunt acestea? Pentru ce are lipsă țerana noastră de giolgiu ca să-și facă cămașă, care este scump, afară de aceea nu este trainic, când ea știe lucra cânepa din fir în pâr până o pune pe ea și apoi șurtele de catifea și mătășă scumpă pentru-ce le sunt bune, când ele știu lucra lână tot așa de bine ca și cânepa, ca să-și facă șurtă bune cari țin de cinci sau și de zece ori mai mult decât cele de catifea și mătășă. Apoi prețul unde rămâne? Aceasta mă doare pe mine văzând țeranele române în pene străine; apoi pe lângă aceea

văzând cum s'arăcesc țeranii noștri pe zi ce merge, și sînt sigură ca la aceasta și luxul este cauza, nu numai alte greutăți.

Vai! și acest rău cu greu îl vom pute delătura, cu mare greu vom isbuti a desbăra țeranele dela sdrențe străine, căci pe ce merge portul străin se lățește tot mai mult printre ele, dar' nu numai printre femei ci și printre bărbați; căci de când sînt prăvălîi, în comunele noastre de atunci și portul țeranilor noștri s'a corcit pe zi ce merge și se strică tot mai mult. Acum nu mai văz pe Câmpie țeranii noștri umblînd cu așa numitul Friș de pânză de casă peste cămeșă ca să nu se strice ori murdărească cămașa, cum umbla până acum, ci își cumpără de flanel ori de parchet din boltă, scump, și apoi nu-l ține nimic. Tot așa și femeile nu mai poartă »Frișul« țesut de ele, ci își cumpără carton din boltă și merg la cutareva jupâneasă să le facă și plătesc și pentru materie, precum și pentru făcut, pe când mai înainte nu plăteau nimic pentru acel »Friș«, de oare ce cănepa o torcea ele, o țese, o cose prin urmare totul era pregăt de ele și nu trebuia să dea nici un ban pe îmbrăcăminte, mai ales atunci când și șurța și zadia le făceau din lână.

Nu avea lipsă țerana română numai de cisme din șatră și de peptar, de altceva de nimic. Și era mai bine atunci, căci țeranii noștri nu erau legați nicăiri cu averile lor cum sînt astăzi și nu tremurau de frică că acum-acum vine comisia și le vinde ce au.

La portul țeranelor corcit, după părerea mea, poartă vină și damele noastre, de oare ce unele dintre dame și-au făcut costumele din catifea, mătășă etc. neținînd seamă de aceea, că prin aceasta dăm un rău exemplu țeranelor române, pentru-că văzînd ele că damele își fac costume scilicet din fluturi și fire de aur, cusute pe catifea ori mătășă își dau bucătura din gură numai să fie și ele asemenea cu altele.

Am zis mai sus, că cu greu vom delătura luxul dintre țeranele noastre, așa este, însă totuși când damele române unite se fie toate, orășene și sătene și toate se și facă costume din material de casă, și încă de mână țeranelor noastre, atunci sperez că aceea plagă ce se numește lux ar dispărea din tot locul și totodată în mare parte și miseria.

În privința aceasta ar trebui să lucre și însoțirile de femei, luând măsuri pentru a pune stavilă luxului.

Focuri pe sate.

Abia a trecut adunatul fînului, abia s'a început secerișul, când toți muncitorii sînt afară la câmp și deja s'a ivit cocoșul roșu, care lacom înghite averea și roada țeranilor noștri. Din șura încărcată cu fîn ese pa'a focului și până cînd se sosească cineva din câmp, ard: a doua șură, se arinde grajdul, casele, o întreagă uliță. Unii din aceia, ale căror edificii sînt asigurate și astfel nu se tem de pagubă, nu se grăbesc tare spre casă. Și la stîns iau parte puțină, da oare-ce paguba se restituie din asigurare. S'a văzut aceasta cu plîjul mai multor focuri. Dar' nu se bagă de seamă că asigurarea edificii abia ajunge, ca să se facă de nou edificiile, de oare-ce asigurarea nu trebuie considerată ca un câștig pentru cei asigurați. Așa se întîmplă apoi, că țeranii noștri după un foc de obicei sînt silți a face datorii, de oare-ce banca de asigurare dă ajutor, ca să se ridice edificiile arse, cine plătește însă mașinele și

alte unelte economice, cari au ars și animalele perite în foc?

Căci tobe aceste n'au fost asigurate și n'au putut fi scăpate de foc. Așa, că toate uneltele economice și poate și vitele, trebuie cumpărate de nou. De unde se ia omul banii dacă a ars chiar și o parte din roada adunată?

Cu privilegiul focului din Avrig și din alte părți au ars toate uneltele economice și chiar și vite.

Pagubele aceste se restituie celor păgubiți numai așa dacă își asigură tot ce au la casă. Dar' durere, chiar țeranii noștri nu o fac aceasta, sau o fac foarte rar, deși d. e. banca noastră de asigurare »Transilvania«, care se îngrijește numai de interesele asiguraților ei, de mult a atras luarea aminte a țeranilor noștri, că ea asigură toată uneltele sau întreg fondul instructiv economic și prin introducerea de asigurări paușale înlesnește țeranilor noștri asigurarea. O astfel de asigurare paușală se estinde asupra a tot ce se ține de economie împreună cu întreaga provizie, fără considerare, că roada e dusă acasă ori e încă în câmp; ea rămîne asigurată pe anul întreg, fără considerare, că unde se află. Oricine poate vedea, că o astfel de asigurare pașală scutește pe econom de mari pagube și îl liberează de gânduri împovărătoare.

Cu prilejul fiecărui foc mai mare prin satele noastre se poate observa, că foarte puțini din țeranii noștri sînt asigurați contra focului, deși o mică plată de asigurare (premiu) scutește pe asigurați de o ruină economică.

Preoții, învățătorii și alți inteligenți dela țeară au datorința a lumina poporul în privința aceasta, a-l îndemna să și asigure avutul său și a-l atrage luarea aminte asupra favorurilor, ce le face banca de asigurare »Transilvania« (Sibiu).

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Esposiții agricole ale școalelor în România. Anul trecut ministerul instrucțiunii a luat hotărîrea de a organiza în toate orașele reședințe de județ, esposiții agricole cu produse de la grădinile școlare ale învățătorilor și ale locurilor de esperianță agricolă. Hotărîrea se va aplica în anul acesta.

În acest scop, ministerul instrucțiunii a trimis o circulară către prefecți, prin care îi roagă a lua înțelegere cu revizorii școlari spre a determina data și locul, unde se vor ține aceste esposiții.

Ministerul va da premii acelor învățători cari se vor distinge.

Esposiții. În legătură cu adunarea generală a »Reuniunii de agricultură săsești din Transilvania (Siebenb.-sächsischer Landwirtschaftsverein)«, care se va ține în 5 Oct. c., în Bistrița va avea loc acolo o esposiție agronomică.

Aranjarea e încredințată reuniunii agronomice districtuale din Bistrița.

Esposiția va consta din următoarele grupe: pomi și viticultură; produse de poame și de struguri, unelte agricole, economie de vite.

Atragerea luarea aminte a țeranilor noștri plugari din acele părți asupra acestei esposiții.

— În insula Malta (stăpînire engleză) s'a deschis în 18 August. c. o esposiție de mărfuri și produse austro-ungare. Esposiția este așezată în 7 sale și are de scop a da avînt mai mare comerțului austro-ungar în Malta.

Opreliște. Ministrul de interne austriac a oprit din pricina de boală mai nou ducerea porcilor din cercul Bisericei albe, comitatul Timiș și din cercurile Cena, Perjamoș și Jim. bolea, comitatul Torontal.

Negoțul Angliei și Germaniei cu România. În timpul din urmă negoțul Angliei în România a fost redus și aceasta a dat prilej unei întrebări în parlamentul din Londra, că cum și întru cât apără ocărmuirea engleză în'eresele comerciale engleze în România?

Marea foaie »Frankfurter Zeitung« ocupându-se cu lucrul acesta scrie între altele următoarele:

Cunoscătorii s'arilor economice în România nu vor fi nici de cum surprinși de faptul că englezii încep a se neliniști.

În timpul când România nu avea căiferate și când Englitera trimetea vapoarele sale până la Galați, aceasta din urmă stăpînea întreg negoțul.

Cu timpul însă veni Austria în capul importului românesc, până când trebui să facă loc Germaniei.

Importul englez scădea din ce în ce mai mult. În 1892 se urca la 2208 din suma totală; în 1900 la 1436.

Dar' această scădere a comerțului englezesc în România nu se atribue numai concurenței germane, dar' în primul loc și negustorilor englezi înșiși cari de câțiva ani neglijează România, precum și concurenței italiene, care prin industria ei textilă a isbit în multe mărfuri, aduse altă dată din Anglia.

E un fapt însă că interesele Germaniei în România sînt foarte mari, că un capital uriaș nemțesc e angajat într'însa; deci nu e mirare ca comerțul german să fie azi mai mare ca al Angliei și altor țeri.

FELURIMI.

Somnul Sultanului Garda însărcinată cu paza Sultanului preste noapte este condusă de opt generali aleși, cari sînt cunoscuți prin credința lor încercată. Doi din generali fac gardă în toate nopțile, pe rînd și sînt răspunzători de oficerii și oamenii puși sub porunca lor.

Fiecare din cei doi generali primește pentru fiecare noapte de pază, câte 50 lire turcești. Colonelul are 40 lire, maiorul 35, căpitanul 30 și fiecare soldat o liră pe noapte.

Aceste sume se plătesc regulat în toate diminețile, când garda de noapte face loc serviciului ordinar al palatului.

Fiecare gardă de noapte costă în total 200 lire turcești, sau 4,540 Coroane. Scump somn are Sultanul.

Setoși. Belgia se caracterizează într'adevăr prin setea nestinsă a locuitorilor ei.

Dar' de sigur, că cei mai setoși belgieni locuesc în ținutul sau provincia Hainaut. Într'adevăr, în această provincie sînt 48 mii cărcîme pentru o populațiune de 1,143.000 locuitori. Vin deci cam 4—5 cărcîme la 100 de locuitori.

Culmea în provincia Hainaut, a ajuns-o comuna Syvry, unde lăsînd la o parte femeile și copiii (poate pe nedrept!) vine o cărcîmă de fiecare cinci locuitori.

Nenorocită provință!

CRONICĂ

„Călimdarul Poporului“. Zilele aceste ne-au sosit clișeurile pentru „Călimdarul Poporului“, clișeuri foarte frumoase, atât naționale, cât și din lumea mare. Călimdarul Poporului e sub tipar, va avea un cuprins bogat valoros și va fi cel mai ieftin călimdar.

Tradiții populare. În nr. 29 al „Foii Poporului“ am publicat un concurs pentru tradiții populare. La acest concurs au intrat mai multe tradiții. În anul viitor vom face cunoscute numele trimitătorilor, al tradițiilor cum și rezultatul sortirii premiului. În anul de azi publicăm la foia din cele trimise o frumoasă legendă de dl Th. A. Bogdan, inv. în Bistrița.

Preasfinția Sa Domnul Ioan C. Papp, episcopul Aradului a dăruit fondului de 20 bani, creat de „Reuniunea sodalilor români“ pentru acuirea unei case cu hală de vânzare pe seama maseriașilor noștri, suma de 10 cor.

La același fond de Aurel Decei, vice-notar în Gârrișului, a dăruit 1 cor.

Episcopul Radu, întru amintirea instalării sale a dat următoarele distincțiuni: a făcut archidiaconi onorari pe: Ales. Bozintan, George Șuta și Ioan Gențiu, protopop în O-Mare; așesori consistoriali: Ioan Boroș, canonic din Lugoj, Dr. Iacob Radu, vic. Hațegului, Aurel C. Domșa, red. „Unirei“, Anton Gitta, G. Daraboș, Aug. Târziu și Ioan Cosma; vicearchidiaconi onorari și așesori pe profesorii: Victor Horlan, Ioan Fersigan (Beiuș) și Dr. Leotin Palladi (Oradea-mare). — În curând episcopul va da o epistolă pastorală către clerul și poporul său.

Libertatea Petru I regele Sârbiei cum știm, călătorește acum prin țeară. În comuna Cutlovo un țeran l-a ținut o vorbire, în care a zis că Sârbia a căpătat deodată prea multe libertăți, cari ar trebui ciontate. Regele a suris și a răspuns, că libertatea nu poartă nici o vină, de oare ce libertatea e cea mai scumpă bunătate din lume. Dacă deci lucrurile nu merg tocmai bine, de vină sunt aceia, cari nu vreau și nu pricep libertatea.

A slujit sub trei împărați. În Comottau (Austria) a murit zilele aceste medicul militar Dr. Iszer, în vârstă de 96 ani. Reposatul a slujit în armată sub trei împărați: Francisc, Ferdinand și Francisc Iosif.

Principele Bulgariei, Ferdinand, a sosit Duminecă acasă în Sofia. Prin aceasta s-a pus capăt faimei, că principele Ferdinand s'ar fi depărtat din Bulgaria de frică și că nu se va mai întoarce acasă.

Hornarii sau măturătorii de urloaie din Ungaria și-au format zilele aceste o însoțire în adunarea lor ținută în Neutra. Însoțirea va avea centrul în B-pesta. S'au înscris până acum vre-o 800. de urloieri. Însoțirea va purta grije de interesele hornarilor, în deosebi de ale membrilor ei.

Sărbătorirea lui Tolstoi. La 10 Sept. c. vor avea loc mari sărbări la Jassnaja-Poljana. În acea zi vestitul scriitor rus Tolstoi va implini 75 ani. Preținții și devotații săi pregătesc, marelui scriitor, sărbări și ovațiuni pentru aceea zi. Tolstoi lucrează acum la năvela „Chadschi Marat“, pentru care a adunat un bogat material tratând despre epoca lui Nicolae I.

Mâncată de porci. Din Chișoda ni se scrie, că Joi, în 20 Aug. c. fetița țeranului Petru Rotar, o fetiță numai de 5 luni fiind lăsată singură acasă și mergând în grădină, a fost atacată de porci, cari l-au mâncat jumătate capul și o mână. Părinții sunt dați acum în judecată.

Odoarele unei mănăstiri. Ziarul „Universul“ din București publică o corespondență a unui excursionist la mănăstirea Neamțu care a vizitat și vestmântăria acelei mănăstiri, unde a rămas uimit de comoara de odoare de scumpă amintire ce le-a vădit acolo. În treacă corespondentul înseamnă următoarele: „O cutie de argint cu moaște, adică cu capul sf. Simion, ferecat de Stefan-cel-Mare în aur. O cutie mare aurită lucrată filigran, cu moaște sfinte. O cutie de argint pătrată și cu părți cizelate, care conține moaște de martiri. Multime de evanghelii legate în argint aurit, cu icoane bogate smălțuite și cu pietri scumpe; O evanghelie scrisă de monachul Gavriil la anul 1436. În zilele lui Bogdan-Vodă, din ordinul mitropolitului Teoctist, gramaticul Dimitrie al mănăstirii Neamțu, scrie pe pergament o altă evanghelie. Eromonachul Evloghie nu rămâne mai pe jos cu evanghelia sa scrisă la Putna la 1455. În această colecție originală, care ar face onoare ori cărei bibliotecii din omenire, se găsesc încă trei evanghelii de o mare importanță, adică: evanghelia tipărită în tipografia mănăstirii la 1821 pe hârtie leonă; evanghelia dăruită de Nicolae Pavlovici, după ce s'a potolit revoluția Ungurilor în contra Austriacilor 1851 și monumentală evanghelia (75 cm lungime și 50 cm lățime) dăruită de Ecaterina II a Rusiei. Sunt apoi multime dep anaghie, dintre cari cel mai interesant este cel dăruit de Stefan cel Mare. O cruce de argint aurită, cu sculpturi de chiparos și cu sfinți de aur smălțuit cum și un potir, înalte de câte un metru și admirabil cizelate, au fost dăruite mănăstirii de S. S. starețul Paisie el aducându-le din Bucovina dela mănăstirea Dragomirna. Chivote, mitre arhieresti sfite, candelieri, baptistieri, cruci cum și varfuri întregi de haine preoțești, stau grămădite în vestmântăria mănăstirii, așteptând timpul când se fie și ele așezate într-o ordine oare-care.

O grădină mare, în estindere de 10 jugere, aflătoare în apropierea nemijlocită a Sibiului, potrivită pentru ori-ce întreprindere, anume pentru lăptărie, stupărit, creștere de porci etc. este de vândut în condițiuni favorabile.

Informații mai de aproape de dl D. Sârbu, la „Transilvania“ în Sibiu.

Înaintarea măestrilor noștri „Drapelul“ din Lugoj scrie următoarele, pe cari le reproducem cu plăcere:

O parte însemnată din măiestrii români din loc, pătrunși de foloasele ce rezultă din convenirile sociale, de mult s'au ocupat cu ideea, că ar fi bine, ca timpul liber să-l petreacă laolaltă ocupându-se cu lectura și discutând ei între ei afacerile lor industriale. Inițiatorii acestor conveniri au închiriat deja spre acest scop un acomodat local, care ieri Duminecă la orele 11 a. m. s'a sfințit și predat spre folosință. Actul sfințirii l-a săvârșit păr Nicolae Birescu, fiind de față atât măiestri, cât și inteligenți în număr foarte frumos. După sfârșirea actului de sfințire, toți oaspeții au fost invitați la o masă bogată de gustare, la care cântau renumiții lăutari români cu fanfare din Brateiu.

În decursul mesei au tostat din partea inteligenței române Dr. St. Petrovici și Dr. Dobrin, iar din partea măestrilor Vasile Iorga, Iuliu Tuculia, Constantin Bogdan, Ales. Lupea și Iosif Ignea, cari toți au accentuat foloasele ce rezultă din aceste întruniri. Toți au fost veseli și voioși, că au ajuns măestrii a face prin aceste întruniri un pas spre progres. Le dorim și noi, ca începutul acestor modest rezultat îmbucurător să aducă.

Dienes în America. O foaie unguerească din M. Keesport (America) scrie, că Dienes Marton, vestitul pungaș politic, amestecat mai în urmă în afacerea corupțiilor de deputați, a sosit în America, unde l-s'a oferit din partea alor 2 foi maghiare postul de șef-redactor — dacă e drept...

Stipendii la Blaj. Consistorul din Blaj a publicat concurs pentru următoarele stipendii:

1. Din fundațiunea Șuluțană: 2 de câte 800 cor.; 3 de 400 cor.; 3 de 200 cor.; 1 de 120 cor.
2. Din fund. „Dănuț“: 1 de 600 cor.
3. Din „Lazar Baldi“: 2 de câte 160 cor. (pentru studenți gimn. din comit. Clujului).
4. Din „I. F. Negruț“: 1 de 120 c.
5. Din „Ioan Vancea“: 1 de 200 cor. (pentru fete), 4 de câte 120 cor. (pentru preparanți)
6. Din „Andrieu P. Liviu“: 1 de 150 și 1 de 120 cor. (pentru neamuri).
7. Din „Al Micu“: 1 de 190 cor.
8. Din „T. Cpariu“: 1 de 200 cor. (p. gimn.)
9. Din „Baron Urs“: 2 de 200 (p. gimn. ori fete din inst. Blajului, din comit. Făgăraș, Sibiu ori Hunedoara).
10. Din „E. Vlăsa“: 1 de 340 c.
11. Din „Al Filip“: 2 de 200 cor.
12. Din „Const. Alutan“: 5 de 120 cor.
13. Din „Ioan Chirilă“: 1 de 300 cor (p. consăngeni).
14. Din „Part. Moldovan“: 2 de câte 80 cor.
15. Din „S. Romantai“: 1 de 630 cor.; 2 de câte 126 cor.; 1 de 120 cor.
16. Din „Ioan Bob“: 1 de 120 c.
17. Din „Petru Maior“: de 120 c.

Condițiunile de concurs se pot vedea în „Unirea“ nr. 34. Terminul e până în 15 l. c.

Regele Angliei la Viena. Luni în 31 August n. a sosit la Viena Eduard, regele Angliei, întâmpinat la gară de M. Sa și toți archiducii aflători în Viena. Seara a fost masă festivă, cu care prilej M. Sa Regele nostru a salutată pe rege prin un toast frumos. Regele Eduard l-a răspuns, ridicând paharul în sănătatea M. Sale. Marți regele a vizitat orașul Viena. Au fost apoi în cinstea oaspetelui mai multe sărbări o vênetoare în Loban etc. Regele a părăsit Joi Viena.

Locul de refugiu al lui Decebal Săpăturile pe cari de câțiva ani le face profesorul Teglaş din Deva, au dat un rezultat prețios, adică stabilirea locului unde s'a refugiat Decebal, ultimul rege al Dacilor. Profesorul Teglaş a explorat și linia strategică prin care împăratul Traian l-a constrins pe regele Decebal să se predea. Numitul profesor va ține despre aceasta mai multe conferințe atât la Academia maghiară, cât și la societatea istorică și archeologică a comitatului Hunedoara.

Românii gr. cat. din Ibișdorful-român, ne trimit următorul apel:

„Noi Românii gr. cat. din Ibișdorful-românesc (Oláh Ivánfalva) protopopiatul Sibiului, cari ne-am apucat, o mână de oameni, să ne zidim biserica nouă de zid, în locul celei vechi și ruinate de lemn, venim cu toată dragostea și încrederea să facem rugăre către toate inimile bune creștinești ale fraților noștri de pretutindenea, să binevoiască a ne tinde o mână de ajutor spre a pute să sfârșim lucrarea începută, spre mărirea lui Dumnezeu și mântuirea noastră. Zidul e ridicat până la ferestri, dar puterile ni s'au sleit, că nu suntem 10 suflete. Cersim deci bunăvoința miilor și milioanele de inimi românești. În durată-vă, și alergați întru ajutorul nostru. Harnici preoți, brave femei române, singuratici și societăți, m'șcați inimile celor din jurul vostru și adunați-ne cât de puțin ajutor! Dumnezeu vă va răsplăti însutit și înmîit Ori-ce ajutor este a se trimite oficiului protopopesco gr-cat. în Sibiu (N.-Szében) care va cvita în ziare Dumitru Oros prim-curator.“

*) Toate foile românești le rog să reproducă acest apel.

Consistor metropolitan. Mercuri, în 2 Sept. c' s'a întrunit în Sibiu în ședință plenară consistor metropolitan ortodox român. Dntre membrii lipsesc puțini. Fundațiunea Gozdsu.

Ședințele reprezentanței fundațiunii lui Gozdsu s'au terminat Marți în 1 Sept n.

Obiectul principal al sesiunii de toamnă este votarea stipendiilor pe anul școlar, care se începe cu 1 Septembrie. S'au votat în total stipendii vechi și noue 154 în sumă de 78.400 cor. 95 bani. Și anume pentru: 32 rigorosanți, cărora li s'a rezervat restul stipendiului ultim' în sumă de 14.450 cor. 95 bani, 57 juristi 29,650 cor., 14 mediciști 8000 cor., 13 filosofi 13,000 cor., 6 tehnici 4500 cor., 5 montaniști și silvicultori 2700 cor., 1 cand dat de profesor la școala comercială 800 cor., 10 gimnasiști 3200 cor., 14 cadeți 5600 cor., 1 cand dat de notariu 400 cor., 1 farmacist 400 cor. În total s'unt 154 de stipendiști cu suma de 78,400 cor. 95 bani.

În anul expirat s'au promovat întru doctor 12 stipendiști, și anume: 9 în drepturi, 2 în științele administrative și 1 în medicină. S'a constatat că mulți dintre stipendiști, mai vartos universitarii din Cluj, n'au satisfăcut datorinței de a se înscrie la studiul limbii și literaturii române și de a cerceta biserica în Dumineci și să bători, și din acest motiv s'a luat un conclud, prin care se admonitează stipendiștii ca să-și împlinească și această datorință, căci la din contră nu li-se va licuida stipendiul.

Cununie. Valentina Chiorniță și Cornel Popescu își fac cunoscută sârbarea cununiei lor religioase, care se va săvârși Duminecă în 31 Aug st. v. (13 Sept. st n. la orele 12 din zi, în biserica gr.-or. din Cuciulata (coviit. Făgăraș).

La reuniunea sodalilor români din Sibiu s'a ținut Joia trecută o frumoasă ședință literară lunară Raport detaliat, vom da în nrul viitor. ne având loc în cel de azi — Tot din aceasta pricină n'au putut publica o scrisoare despre peregrinajul la măn. Hodoș-Bodrog Va veni în nrul următor.

Escursiune de studii în Bosnia, Herțegovina și Dalmația. În urma recercării din partea biroului central de bilete de călătorie a călătoriei r. ung., Camera comercială și industrială din Brașov ne vestește, că călătoria de studii plănuită nu se va face în 10 ci în 13 Septembrie st. n. din Budapesta. În urma schimbării programului de călătorie, care se poate vedea în biroul camerei, rezultă o reducere însemnată a șeselor de călătorie. Prețul pentru călătorie (clasa a doua cum și pentru întreținere, din Budapesta și înapoi, face 210 cor. pentru clasa I 250 cor. Înștiințări pentru această escursiune, cari se pot face și pe calea camerei, primește biroul de bilete de călătorie amintit până în 8 Sep st. n. a: c. Vestim despre aceasta pe toți cei interesați Sibiu 31 August 193 n. Comitetul »Reuniunii sodalilor români din Sibiu«, Victor Toițășanu, preșident Ioan Apolzan, notariu.

Facem atenți în deosebi pe iubiiții nostri cetitori, în special pe on. preoți și încredințați cu afaceri bisericesti asupra inseratului de azi referitor la firma bine cunoscută Gustav Meltzer.

Loterie pentru urcarea circulației străinilor. Întreprinderea pentru circulația străinilor, care deși de existență scurtă a dat dovezi nenumărate despre serviciile sale de folos comun și de specialitate, aranjează de nou o loterie de călătorie, cu aprobarea și sub controla guvernului. Loteria costă din 100.000 losuri, a două coroane și venitul curat al ei se va întrebuința pentru scopuri culturale, anume în favorul acelor instituții, cari își dau silința a ridica singuraticile ținuturi ale patriei noastre și provomo vează dezvoltarea circulației străinilor în țeară. Singuraticile câștiguri constau din bilete de călătorie pe tren, cupoane pen-

tru hotele în țeară și străinătate, din avisuri de legitimație de locuințe pentru îndreptățirea de-a petrece peste vară la băile din Ungaria, bilete de șeson pentru băi etc. Noi nu ne îndoiim, că p. t. nostru public va sprijini această idee sănătoasă și că aceste losuri de călătorie vor avè o uriașă căutare. Întreprinderea pentru circulația străinilor a îngrijit ca losurile sale să poată fi găsite așa zicând pretutindenea

Prețul bucatelor și al vitelor.

Cluj. Prețul bucatelor pe piața Clujului a fost săptămâna trecută:

Grâu 50 chlg. 680—730 cor. Săcară 5—5.40 per 50 chlg. Cucuruz 6.30—6.60 cor. Ovës 4—4.30.

Vitele au avut următoarele prețuri: Vaci cu lapte câte una cu 180—240 cor. Sterpe 160—200. Viței de un an 60—90 cor. pe cap. Viței de sub vacă 20—32 cor. Boi părechea cu câte 380—500 cor. Bivoli părechea 280—390 cor. Têrgui de porci e oprif.

Sibiu. La têrgul de săptămână din 1 Sept bucatele au avut următoarele prețuri:

Grâu hecto per 74—78 chlg. cu 11.80—12.40 cor. Săcară 68—72 chlg. 7—8 cor. Ovës 44—52 chlg. cor. 3.60—4.40, Cucuruz 73 76 chlg. cor. 9.40—10.50 Cartofi 68—70. chlg. cor. 2.50—4.

Lugoj. Grâu prima calitate 13 cor. 20 bani; grâu de mijloc 12 cor. 60 bani; Săcară prima calitate 11 cor. 40 bani; Săcară de mijloc 10 cor. 80 bani; Orz prima calitate 10 cor. 40 bani; Orz de mijloc 9 cor. 60 bani; Ovës prima calitate 9 cor. 60 bani; Ovës de mijloc 9 cor. Cucuruz prima calitate 12 cor. 40 bani; Cucuruz de mijloc 12 cor.

Deslegarea ghicitei

din nr. 31 al „Foi Poporului“.

În nr. 31 al foii noastre am publicat următoarea ghicitoră de Paul Pușcaș, inv:

— Câți umblați la școală? — Întrebă un om pe niște copii, cari veneau dela școală »Nu știm!« răspunse unul dintre școlari. »Dar« dacă mergem în rind câte șasea alături, mai în urmă s'unt numai cinci; dacă mergem câte cinci, în urmă rămân patru; dacă mergem câte patru, rămân trei; dacă mergem câte trei, rămân doi, și dacă mergem câte doi atunci în urmă e numai unul.

Câți s'unt?

Deslegarea e următoarea:

S'unt 59, pentru că:

59: 6 = 9.— rămân 5.
59: 5 = 11.— „ 4.
59: 4 = 14.— „ 3.
59: 3 = 19.— „ 2.
59: 2 = 29.— „ 1.

Bine au deslegat-o următorii:

G Burlea, paroch (Barcan), Nicolau Fodea (Balșa) Nicul. Binciciu măiestru (Pâncota), Petru Gheju (Tirnova), Simiganoșchi, pres. societ. »Luminătorul« (Tereblencia), Melania Ionescu (H.Ciuciu), Ilie Bunea (Orlat), Nicolae Morar (Cuciulata), Dumitru Grecu (Șiria) Funcționarii de la »Olteana«, (Vistea inf), Dimitrie Didraga econom (Rudăria), Ioan Terec (Baica), Nech. Surtu prep. de Gherla (Vima mare), Dumitru Prica (Girbom), Ioan Preda (Bolgrad în Basarabia), Petru Flueraș și soți (Cergez), Ioan Bunea, inv. (Suplac) Iancu Petru (Rachitova) Isac Aron (Uilac), Gregoriu Musteață, cojocar (Sângeorgiul rom.), Irimie Langa (Perșani) Petru M haiu (Staerlac) Vasilie Cora Solimar de Vist (Sibiu) și Aron Gostae, propriet (Lăpușnic)

Având în vedere, că numărul deslegătorilor e atât de mare, am sortit două cărți ca premii — și nu una, cum am vestit întâiu. — Resultatul sortirii e următorul: Primul premiu: Anuarul VI. al »Societății pentru fond de teatru« l-a câștigat: Funcționarii dela »Olteana« (Vistea-inf.) ear' al doilea: »Țeara noastră« descrierea Ardealului, de Silvestru Moldovan l-a câștigat dl Dumitru Grecu din Șiria (Vilagoș).

Premiile s'au trimis celor ce le au câștigat.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRATIEI.

Abon. nr. 1051. Din cauza că a expirat abonamentul d-tale »Foaia« s'a sistat.

I. V. în Unguraș. Primit. Le vom ceti și credem, că le vom pute publica.

Abonent nr. 2221 în P. Trebuie reprezentanța comunei să o decidă. Informați-vă la prețură și comitat.

Abon. nr. 4504 în Lupont. Adresați-te la librăria seminarului Blaj și la librăria A. Todoran, Gherla. — Ce e intubulat pe doamna aceea, este a ei. De altcum uită-te la cartea funduară pe ce basă s'a intubulat. Tot lucrul dă-l la un avocat român, care are să caute toate scrisorile și dovezile, căci numai din aceste se poate și apriat cum stă lucrul.

D. Pop. tēmplur. Scrie dlui Dr. Liviu Leményi, adv. Sibiu; el e unul din lichidatorii institutului.

Abon. nr. 4167 în S. Ne pare rău, dar povestea trimisă nu o putem publica. Culege din popor, căci pe Câmpie s'unt mândre povești.

Proprietar, editor și redactor responsabil:

Silvestru Moldovan.

Tiparul »Tipografii« Iosif Marschall.

Fetițe de școală

se primesc în cuartir și vipt.

Informațiuni la administrațiunea acestei foi. 85 8—3

Ieftin și aduce fructe bogate!

Pentru economi și crescători de vite.

— Recunoscut de cel mai bun —

dres de nutreț

pentru toate animalele și galițele este

dresul de nutreț din Sebeșul-săs.

Regensburg

produs în fabricile lui Louis Meise în Sebeșul-săs. (Transilvania) și Regensburg (Bavaria). Prin acest dres se ajung rezultate splendide. Mare medalie de aur, medalie de onoare dela esposițiile din Londra, Bruxela, Paris, Hamburg, Viena și Budapesta. Numeroase scrisori de recunoștință.

și Budapesta. Numere 95 1—52

Ingrășare repede! Carne bună! Lapte mult și bun! Scut contra boalelor și epidemiilor!

Biroul central de vânzare a fabricii chem. a lui Louis Meise în Sebeșul-săs.

Budapesta VI. strada Nagy János nr. 5.

Prețul per pachet 1/2 chlg. 90 bani, 9 pachete 4 1/2 chlg. pe postă franco și cu rambursă 8 cor.

La fiecare transport este alăturat instrucție de folosire.

Intemeiată la 1848.

Invitare.**Toți cei interesați**sunt invitați a visita produsele
mele de diferite 92 1-3**luminări de ceară**și alte lucruri de cerărie în
oposiția industrială din Sibiu
sala principală, catalog nr. 30.Preiau ori ce lucrări de ceară
și asigur esecutarea cea mai bună
și serviciu prompt și solid.**GUSTAV MELTZER**Fabrică de săpun și de lumini ce-
rărie, & parfumărie.

SIBIU, str. Gușteriții nr. 25.

Intemeiată la 1848.

Pomi

Pentru plantarea de toamnă

Mare asortimentde cele mai bune soiuri pentru cul-
tivarea în masă. Oltoi, pomi-tufe,
pomi cu fructe de boane, tufe
de decorație, acăț rotunzi esee-
lenți, noutăți de poame etc.Să dau plante numai de cali-
tatea cea mai bună, cu rădăcini
bune și de soiuri verificabil garantat.Să ia aranjarea de grădini, par-
curi, grădine de poame. Informații
în chestii de poame gratis**Fischer & Comp.**
școală de pomi.

Aiud (Nagy-Enyed). 89 1-4

— Cataloge gratis și franco. —

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,

recomandă p. t. publicului

pentru sezonul de toamnă

noutățilesosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din cari
se esecută după măsură cele mai
moderne vestminte precum: Sacko,
Jaquete, fracuri și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.Deosebită atenție merită
noutățile de stoffe pentru **pardi-
siuri** și „Raglam“, cari se află
totdeauna în deposit bogat.Asupra **reverenzilor** con-
fecționate în atelierul meu îmi per-
mit a atrage deosebită atenție a
on. domni preoți și teologi absolvenți.În casuri de urgență confecțio-
nez un rînd complet de haine în timp
de 24 ore.

70 7—

In atențiune, pentru p. t. dame.**Vînzare cu prețuri reduse**

la

C. Nedelkovits

Sibiu

Piața mare nr. 2.

87 2 3

P. T. dame sînt făcute atente în special asupra depositului
foarte mare de materii de stoffe de dame pentru sezonul de
vară, de toamnă și de iarnă, pe lângă tot soiul de chiteală și
apertinențe și un mare deposit de jachete și paltoane.

— Cu prețuri foarte scăzute. —

Oroloage, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszeben) str. Cisnădiei 3.

Cel mai mare depositdin Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri,
obiecte de aur și de argint al lui Iuliu Erös, Sibiu
(N. Szeben), strada Cisnădiei nr. 3Toate obiectele de aur și de argint sînt
probate și esaminate oficial și pe fiecare obiect
este oficială vizibilă „marca“, afară de aceasta să
dă garanță în scris despre veritatea fiecărui obiect.Prețuri - curante ilustrate se dau la
cerere gratis și franco. 64 9-26Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu,
foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Lanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Lanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.
Șinoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

Nr. 160 F.

Liferantul curții ces. și reg. Espos ția Paris: Medalia de aur.

FERNOLENDT**Vacs de ghete și papuci,**cel mai bun din lume, se svîntă curînd, are lustru foarte frumos și nu strică pelea
de loc. — Înființat la anul 1832. — Depositul fabricei Viena I. Schulerstrasse nr. 21.

4 52 -52

— Se capătă în toate locurile. —

Gustav Dürr.

mechanic.

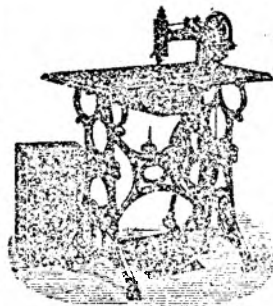
Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

8 21—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff. Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sînt esecutate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Anunț.

Rămășița din Făgăraș a reposesului Ioan Pop, argăsitor, constatatoare din o casă, în strada Timarilor Nr. 371 și din o moșie aparținătoare acesteia, de circa 8 jughere catastrale, de clasa primă și așezată aproape de oraș, e de vândut din mână liberă.

Informații mai de aproape se pot avea la domnul

Mihail Maschalko,
comerciant în Sibiu.

86 2-3

Anunț.

Un învățator calificat de prezent aplicat la o asociațiune de consum ca contabil-cassar de aproape 2 ani, caută aplicare ca cantor bisericesc, dirigent de cor, scriitor în atare cancelărie ori bancă românească, eventual ori și ce altă ocupațiune modestă cinstită.

Cei interesați să se adreseze la administrațiunea școlii.

3-3 83

Atențiune!

În comuna Orlat com. Sibiu se vând often mai multe mașini, întrebuințate dară în stare bună, pentru scărmanat lână, precum și una pentru tors cu 180 fuse în bucăți câte una sau în întregul, din mână liberă, eventual acele se pot prelua la fața locului și se pot folosi și acolo. Aceste mașini putându-se mână și prin putere de om sunt foarte recomandabile pentru întreprinzători mici.

94 1-3

Reflectanți sunt recercați a se adresa la proprietarul **Sigmund Freiler,** fabricant în Orlat (Szebenmegye)

Două calfe

și un

învățăcel

din familie bună se primesc imediat la

Panfilie Istrate,

91 1-3

măiestru cojocar

în Jina u. p. Poiana (Szebenmegye).

Să nu se treacă cu vederea.

Instrucție în modul cel mai ușor și exact se dă în

croitoria de haine de dame,

împreună cu desenul

93 1-3

de croit și croitură,

în fiecare zi dela 2-6 ore după prânz.

Elisa Daniel,

croitoreasă de haine femeiești.

— Strada Gușterii nr. 22. —

P. T.

Subscrisul am onoare a face cunoscut, că am preluat fără active și pasive

negustoria de ghețe

cunoscută sub firma

urmașii lui **M. Bachholzky Weisz & Schlesinger**

și aflătoare în

Sibiu, strada Cisnădiei nr. 11

și voi conduce mai departe sub firma „Victor Dressnandt“ improtocolată la tribunalul comercial

Cu rugarea respectuoasă, că încrederea care ați avut o față de aceasta negustorie să o împărtășiți și cu mine, semnez

cu toată stima

61 6-

Victor Dressnandt,

Deposit de ghețe asortate cu totul de nou.

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

Schimbare de localitate.

Subscrisul îmi iau voe a aduce P. T. publicului la cunoștință, că 'mi-am mutat

atelierul de tâmplar

din cauza strimtorării localităților, din strada Rațelor în casa mea proprie

strada Margarethen nr. 8

unde voi lucra și pe mai departe toate lucrările ce se țin de tâmplărie cu prețuri cât se poate de moderate, pe lângă un serviciu prompt și cinstit.

Mulțumind pentru încrederea arătată față de mine până acur, semnez

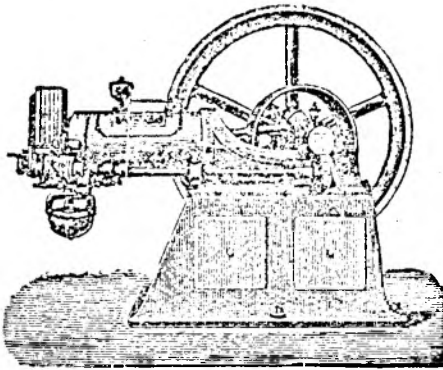
Cu toată stima

84 3-6

Emil Petruțiu, tâmplar,

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

Sibiu, strada Margarethen nr. 8.

De însemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!

Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice pentru îmblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mina, minarea ușoară, siguranța folosirii.

Langen & Wolf,

fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút nr. 59.

Representanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrei Török
în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate. Informațiuni, planuri și preliminare de prețuri se dau gratuit.

10 9-12